

ЛИСТ РУДАРСКО - ТОПИОНИЧАРСКОГ БАСЕНА БОР

www.rtbbor.com

Број 2173 • Година LX • Лист излази месечно • Петак, 30. новембар 2007. • Примерак 25 динара

КОЛЕКТИВ
НА САЈТУ

Одлука тендерске комисије за продају имовине Басена

Аустријанци прворангирани

Конзорцијум аустријске групације понудио 466 милиона долара за имовину и 180,4 милиона за инвестиције, а SMR спреман да за комбинат бакра плати 370 милиона и уложи још 413 милиона. – Цонић: Пословодство ће инсистирати да Аустријанци повећају улагања на 250 милиона долара колико сматрамо да је потребно за оптималан рад Топионице и рудника у Бору и Мајданпеку. – Потписивање Уговора о купопродаји и Уговора о преносу експлоатационих права очекује се најкасније до фебруара идуће године

Отварање квалификационих понуда - детаљ са прве седнице тендерске комисије

БЕОГРАД. – Конзорцијум A-Tec Minerals and Metals Holding GmbH, A-Tec Industries AG, Montanwerke Brixlegg AG (Аустрија) је прворангирани, a Strikeforce Mining and Resources Ltd (Кипар) другорангирани понуђач на

тендеру за продају комбината бакра. Овако гласи одлука петочлане комисије која је на својој другој седници затвореној за јавност, 3. децембра у Агенцији за приватизацију у Београду, једногласно одобрila резултате јавног тендера за јединствену продају основне имовине и преноса припадајућих експлоатационих права РТБ Бор – Група Рудници бакра бор, РТБ Бор – Група Рудник бакра Мајданпек и РТБ Бор – Група Топионица и рафинирања бакра. Након званичног проглашења ранг- листе, одлука тендерске комисије ће бити достављена двема компанијама које учествују у надметању за Басен. Агенција ће, како се наводи у саопштењу, у року од пет дана, позвати прворангираних понуђача на преговоре који могу да трају 30, уз могућност да буду проужени за још месец дана.

- Предстоје преговори о инвестиционом и додатном социјалном програму, екологији и свим одредбама напрта уговора. Пословодство ће инсистирати да Аустријанци повећају улагања са 180 на 250 милиона долара, колико је по нашем мишљењу, по-

требно за оптималан рад Топионице и рудника у Бору и Мајданпеку. Сматрам да ћemo успети да се договоримо да тако и буде. Синдикат ће водити преговоре о додатном социјалном програму, а у свим сегментима приче о РТБ-у активно ће учествовати и представници министарства рударства и енергетике, заштите животне средине, као и експерти Светске банке. Уколико се преговори успешно окончају уследиће потписивање Уговора о купопродаји и Уговора о преносу експлоатационих права – изјавио је Миодраг Цонић, в. д. генералног директора Басена, док у Министарству економије и регионалног развоја очекују да се трансакција закључи и уговори потпишу најкасније до фебруара наредне године.

Вратимо се сада и на хронологију претходних дешавања. Прва седница тендерске комисије која је, иначе, била отворена за јавност, одржана је

Наставак на страни 3

Презентација Стратегије одрживог развоја Србије

Оставштина за будуће генерације

Ђелић: Влада ће брзо и веома ефикасно спровести процедуру приватизације РТБ-а која ће отворити значајне могућности и инвестиције у овај регион. – Цвијановић: Одрживи развој за грађане значи бољи стандард, економски раст, нова рада места и здраву животну средину. - Стратегија представља један од услова за отпочињање преговора о пуноправном чланству Србије у ЕУ

БОР. – Мило ми је што сам данас у Бору јер бесмислено је говорити о одрживом развоју, а да не дођемо у Бор, Мајданпек и овај регион. Влада Републике Србије ће брзо и веома ефикасно спровести до краја процесу приватизације РТБ-а која ће отворити значајне могућности и инвестиције не само за оне који данас раде овде већ и за велики број добављача, људи који ће гравитирати око тог предузећа. Од 48 милиона долара зајма Светске банке треба да се реши проблем екологије, а исто тако и да се одради велики посао и у диверзификацији структуре овдашње економије. Надам се, такође, да ћemo већ идуће године и за овај регион имати мастер-план који ће омогућити алокацију одређених средстава и за раз-

вој туризма. Желим да се упознате са овом стратегијом коју треба да видите као шансу за укључење у најмодерније теме овог века – поручио је Божидар Ђелић, потпредседник републичке владе, 9. новембра у Бору, на презентацији Стратегије одрживог развоја Републике Србије.

Појам одрживог развоја као "развој који задовољава потребе човечанства данас, без умањењих могућности да будуће генерације задовоље своје егзистенцијалне потребе" дефинисан 80-их година минулог века, све до данас, постао је један од кључних елемената у формулисању и спровођењу развојних политика у свету – објаснио је на почетку презен-

Наставак на страни 2

Презентација Стратегије одрживог развоја Србије

Оставштина за будуће генерације

Наставак са стране 1

тације **Зоран Цвијановић**, саветник потпредседника Владе за одрживи развој. Наиме, израда Стратегије започета је крајем 2005, тренутно је у току јавна дискусија у 18 градова у Србији, док се њено усвајање планира у фебруару наредне године. Циљ Стратегије јесте успостављање равнотеже "три стуба" одрживог развоја, а то су – економски, привредни и технолошки развој, развој друштва на бази социјалне равнотеже и заштита животне средине уз рационално располагање природним ресурсима. На питање зашто је потребна национална стратегија одрживог развоја, Цвијановић је одговорио:

Србији је неопходна визија будућег одрживог развоја да би се видело где ће се наћи за десет година. Неопходно је, такође, посветити много већу пажњу животној средини,

ложили поједине сегменте овог документа. Презентацији су, иначе, присуствовали начелници Борског и Зајечарског округа, председници појединых општина са региона, као и представници привредног и друштвеног живота у граду.

- Пре два дана смо парафирали први уговор са ЕУ. То је историјски моменат за нашу земљу не зато што је тај споразум крај, него, наравно, тек почетак. Наш акциони план који сам уручио комесару Олију Рену, а који се односи на достизање статуса кандидата за улазак у ЕУ крајем следеће године, он је прокоментарисао као изузетно амбициозно, али у оквиру изводљивог. То је охрабрење за све нас, а и за грађане Бора, Мајданпека и других места у Округу јер европски процес је носилац бољег живота и имаћемо два до три пута више новца из тог великог европског буџета. Сума за следећу годину износи 190,9 милиона евра. Приступ

Осим у Бору, јавне расправе ће бити организоване у још 18 градова у Србији

али и унапређењу укупног квалитета живота. Јер, одрживи развој за њене грађане значи бољи стандард, економски раст уз инвестирање у чистију производњу и енергетску ефикасност, нова радна места, посебно за младе стручњаке, и здраву животну средину. И зато што ова стратегија представља један од услова за отпочињање преговора о пуноправном чланству Србије у Европској унији.

Јован Протић, менаџер пројекта "Стратегија одрживог развоја Србије" говорио је о процесу настанка и методологији њене израде, а потом су вође експертских тимова **Милан Филиповић** (економија), др **Слободан Милутиновић** (социјални део) и **Марина Илић** (екологија) образ-

структурним фондовима за Бор је важан из два разлога – ту су фондови за регионални развој, као и помоћ за пољопривреду која је делимично будућност и овде – нагласио је Ђелић у дискусији.

Како стратегија не би била само "мртво слово на папиру", по његовим речима, осим ове едукативне кампање, треба да уследи и израда акционог плана. Први трагови ове стратегије видеће се у буџету за 2008. јер идеја Владе је да се идуће године 12 пилот-пројеката идентификује, исфинансира и реализује у сарадњи са локалним самоуправама, што је шанса и за општине у Борском округу.

J. Станојевић

Божидар Ђелић

Јача леђа

- Важно је да се овде искристалише један број пројекта, а највећи у овом моменту је процес приватизације РТБ-а који је одлучујући. Очекујем да буде изузетно успешан управо због чињенице да су пристигле две понуде од озбиљних компанија, а и услови су још оштреји од оних на прошлом тендери. Тада сам критиковао прворангиране јер ми се чинило да за овакав град и овако велику браншу треба неко са мало јачим леђима. Надам се да ће ови који су се сада јавили обезбедити оно што нам је фалило, а то су довољна финансијска и технолошка средства, што ће у овом моменту моћи да помогне граду и региону. Охрабрен сам чињеницом да више нема тужних написа да се продају станови и да нема ко да их купи. То није лош сигнал, очекујем да и у Бору ствари крену на боље.

Бољи живот

- Да ли је живот у Србији боли – неки елементи показују да јесте нешто мало. Просечна нето плата износи 350 евра. Пре пет-шест година у тешким разговорима о будућности Бора, помињано је 100 – 120 евра. Јесте да се у Новом Београду живи боље него у Бору и чињеница је да се разлике у степену запослености и просечној плати (у нашој земљи она износи један према осам у екстрему) повећавају. Исто тако не можемо бити задовољни када знамо које здравствене проблеме имају породице овде и ризике којима се излажу да би зарадили ту плату.

Примера ради, зараде у Бугарској су 200 евра, а они су већ у ЕУ, док су у Хрватској два пута веће од наше. Ми смо достигли регионални ниво. Јуче сам био на самиту извозника где су се привредници жалили да наша радна снага према продуктивности рада постаје доста скупа. То делује скandalozno јер је реч о малим платама са којима се тешко живи. Али, реалност је да морамо више да инвестирамо у знање, да освајамо неке гране и у домену металургије, дрвне индустрије, туризма.

Печено пиле

- У 21. веку ниједан регион ни део земље није осуђен на сиромаштво. У 19. веку суштински важно је било да имате руду, угљ, приступ мору, а данас је најважније знање, хармонија, поштовање животне средине. Само са тако схваћеним развојем ћемо ићи даље и са платама. Кад препознајемо да је зарада од 1.000 евра апсолутно могућа за наше раднике, али не да падне као печено пиле са неба, јер нико нам га неће послати. Нико нас не воли, али, верујте, нико нас и не mrzi. Очекују да виде који су то производи и услуге који ће Србија и њени грађани произвести. А, свет је огроман и перспективе су огромне. Укључивање популације у тај глобализовани свет није ризик само за нашу земљу. Јесте када Кина производи исти текстил као и ми много јефтиније. Али, и плате тамо раду и они су шанса за извознике.

Знање је све

- У Србији 7,7% становништва су високо образовани, што је десет пута мање од Јужне Кореје где 73% људи има факултетску диплому. У другим земљама, попут САД и Јапана, између 30 и 40%. То показује степен разоружања наше земље на почетку 21. века у коме је знање све. Све док се одржава кадар који има довољно образовања и културе – све је могуће. Срећом, па то још увек постоји у Бору. Захваљуји томе, овај град и регион имају будућност.

Са друге стране, стопа незапослености у Србији износи 21%. Нарочито велики проблем јесте мањак посла за младе у категорији од 19 до 24 године (44%). И пирамида у РТБ-у је таква као у скоро свим већим предузећима у Србији – недостатак млађих кадрова, нарочито оних од 30 до 40 година који треба да "вуку" посао.

Лоши домаћини

Србија је врло мало инвестирала у животну средину – 0,4% бруто домаћег производа, док земље које су сада ушли у ЕУ четири до шест пута више. Један од начина на који можемо да улажемо, што је веома важно за Бор, јесте да је наша земља препозната као једна од оних која најлошије располаже својим ресурсима. Један од францанских примера је мањак наше енергетске ефикасности јер ми, према проценама стручњака СБ, трошимо 3,9 пута више енергије да произведемо једну јединицу производа него у оним "старим" земљама ЕУ. Енергетска ефикасност значи и мањи спољнотрговински дефицит, мањи притисак на динар. Дефицит плаћања највећи је са руском Федерацијом зато што од њих узимамо нафту и гас. Треба да купујемо, али и мање да трошимо. Будући стратешки партнери ће сигурно то урадити – предузете мере и пројекти за поправљање енергетске ефикасности јер је Бор велики потрошач.

Одлука тендарске комисије за продају имовине Басена

Аустријанци прворангирани

Наставак са стране 1

6. новембра. Њој су, осим чланова и посматрача комисије, присуствовали заступници понуђача, саветника, Агенције за приватизацију, менаџмента и репрезентативних синдиката комбината бакра, као и бројних медија. Том приликом је констатовано да су до истека крајњег рока за подношење коначних понуда (31. октобар), то учинила два учесника - Strikeforce Mining and Resources Ltd (SMR) из састава Basic element руског бизнис-

понуде и презентују члановима тендарске комисије на наредној седници.

На наставку прве седнице, 12. новембра, тендарска комисија, која је заседала у истом саставу, усвојила је извештај саветника Агенције и констатовала да Strikeforce Mining and Resources Limited није доставио комплетну документацију, па је наложила овом понуђачу да, до 19. новембра до 16 часова, то учини. Такође је оцењено да други понуђач испуњава прописане квалификационе критеријуме. Потом је 23. новембра уследио други наставак прве сед-

Миодраг Цонић и Бранислав Ранчић

смена Олега Дерипаске и конзорцијум аустријске групације А-Тес, власника Мирка Ковача. Отворене су обе приспеле понуде, и то део са документима која треба да потврде испуњавање квалификационих крите-

нице на којој је члановима тендарске комисије представљен извештај саветника о додатној квалификационој документацији коју је SMR, у међувремену, доставио у предвиђеном року.

Пошто је извештај једногласно усвојен, приступило се отварању техничких понуда по редоследу приспећа. Аустријанци су показали

Представници А-Тес-а и SMR-а прате отварање финансијских понуда

спремност да у Басен уложе 180,4 милиона долара, док су Руси сматрали да су му потребна знатно већа средства, па је њихова инвестициона понуда вредела 413 милиона "зелених новчаница". У оквиру техничке понуде, подсетимо, понуђачи су морали да безусловно прихвате и минимални социјални програм.

Након што је констатовано да су обе понуде комплетне и да су се стекли сви услови за отварање и финансијских понуда, то је и учињено. Садржај тих коверти био је следећи: SMR је понудио цену од 370 милиона америчких долара, а конзорцијум аустријске групације 466 милиона. Тендарским правилима је дефинисано да је једини и кључни фактор који ће определити прворангiranог понуђача управо новчани износ за куповину имовине субјекта приватизације. Осим ње, победник на тендру мораће, такође, да плати и 48,1 ми-

лион долара колико вреде обртна средства, репроматеријал и финални производи компаније у који се затек-

Откупили документацију

На првој седници тендарске комисије констатовано је да је у року предвиђеним јавним позивом тендарску документацију откупило пет учесника: A-TEC Minerals & Metals Holding GmgH (Аустрија), Конзорцијум Strikeforce Mining and Resources Ltd & En + Group Ltd (Кипар), East Point Holdings Ltd (Кипар), Vedanta Resources plc (Индира) и Конзорцијум Solway Industries Ltd & Solway Investment Fund Idt.

ну у моменту потписивања уговора, а са репрезентативним синдикатима договори услове додатног социјалног програма.

J. Станојевић

Комисија

Према решењу о образовању тендарске комисије, које је потписао Млађан Динкић, министар економије и регионалног развоја, председник је Лука Андрић, државни секретар у Министарству економије и регионалног развоја (представник републичких организација), а заменик је Миодраг Цонић, в.д. генерални директор РТБ-а (представник субјекта приватизације). Чланови комисије су: Ђорђе Михајловић, државни секретар у Министарству рударства и енергетике (представник републичких организација), Бранислав Ранчић, председник Општине Бор (представник локалне самоуправе према седишту субјекта приватизације) и Милутин Неговановић, председник Самосталног синдиката РББ-а као заједнички представник репрезентативних синдиката субјекта приватизације. Горан Антић, председник Самосталног синдиката РБМ-а, Василије Шевченко, председник Самосталног синдиката Топионице, и Драган Јанкушић, председник синдиката "Независност" ТИР-а, као посматрачи, надгледали су рад представника синдиката у тендарској комисији.

Продата Фабрика филмова

Адок и Лимико нови власници

ТИР.- Фабрика за конфекционирање филмова која послује у саставу Топионице и рафинације продата је 16. новембра за 208.335 долара на јавном надметању у Агенцији за приватизацију. Купац је конзорцијум београдских фирмади Адок и Лимико.

Након три неуспешне лицитације, Фабрика филмова је продата по почетној цени с обзиром на то да су београдске фирме, које су удруженим снагама благовремено откупиле продајну документацију, биле једини учесник на јавном надметању за борско предузеће. Београђани су по почетној цени купили покретну и непокретну имовину Фабрике за конфекционирање филмова која се простира на око 1.600 квадратних метара. Фирма Лимико доо, чланница конзорцијума, власник је и оближње фирме Еурофонд у Бору.

Из групе фабрика у саставу РТБ-а Бор које се баве споредним делатностима, Филмови су први добили новог власника. Још четири фабрике у оквиру ТИР-а чекају новог власника:

После три неуспешне лицитације - продаја по почетној цени

Фабрика арматура, жагубичка фабрика одливака, Фабрика соли метала и галванских производа и Фабрика фотехемикалија и аутокозметике. На 206. аукцији у Агенцији за приватизацију путем јавног надметања требало је да буду продати и Истражни

радови са Погоном за израду дијамантских круна из састава Рудника бакра Бор. Лицитација за ово предузеће проглашена је неуспешном јер није било заинтересованих купаца.

Г. Тончев Василић

На кривељском копу руда приближно плану, подбачај на јаловини

Недовољно пратеће механизације

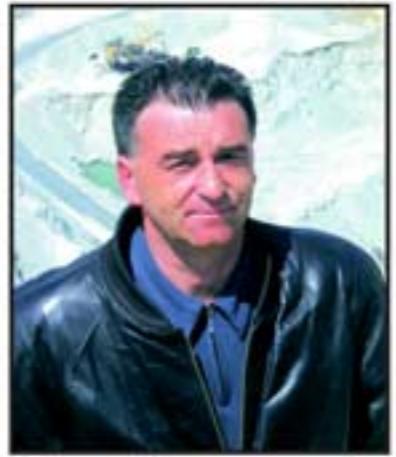
Број активних тешких камиона повећан на седам, али недостају гуме за њих, булдожери и грејдери који би им олакшали кретање по расквашеним путевима.

- Флотери уштедели нормативе, а убрзавају радове на пресељењу понтоне и оспособљавању треће секције

Коп "Кривељ": Мез малих машина не могу ни велике

РББ. - На копу "Велики Кривељ" радове на одлагалишту јаловине у крај новембра дочекан је са готово испуњеним планом "на руди" и подбачајем "на јаловини". Према речима управника **Јовице Радисављевића**, основни разлог је недовољно пратеће механизације - булдожера и грејдера. Они су били неопходни за нормалан рад камиона јер су велике кише и снег квариле путеве којима су се кретала ова тешка возила, али и за

Јовица Радисављевић

-**Оним што сада имамо од пратеће механизације не може да се "покрије"** коп и да се чисти крај транспортног система од превезене јаловине. Приоритет смо дали руди и очекујем да план буде остварен - казао нам је Радисављевић пред крај месеца. - Рачунамо на око 350.000 тона руде, а како се сред-

њи садржај кретао око 0,3 одсто бакра, то је око 1.015 тона овог метала, што се тиче јаловине, радио се према могућностима које су директно зависиле од те пратеће механизације, а као додатни проблем и даље остају камионске гуме.

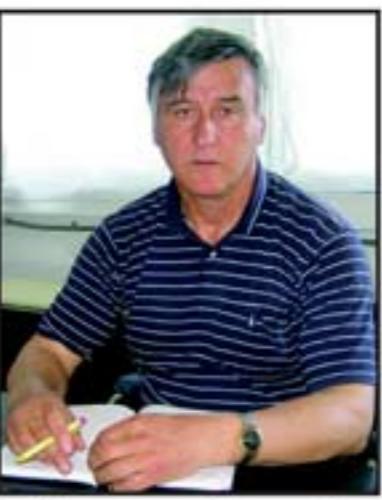
На кривељском копу су задовољни повећањем броја тешких камиона - сада је активно седам - што значи да је са те стране било услова да се више ради на јаловини. Пошто се планира "подизање" још два дампера, транспортна механизација ће ускоро бити доведена у добро стање. Уз набавку новог булдожера учинак ће се повећати и за који месец управник Радисављевић очекује потпуно остварење месечних планова и "на руди" и "на јаловини". Што се тиче новог багера, већина његових руковаца већ се извештила да даје око 5.000 тона јаловине у смени. До пред крај новембра багер је, како нам је речено, "скинуо" око 170.000 тона јаловине, али није био упослен колико треба, опет због проблема са булдожером.

Кривељска флотација је, по казивању управника **Драгослава Симовића**, прерадила сву руду коју је доби-

ла са копа и очекује око 750 тона бакра у концентрату. Флотери су задовољни што су у новембру уштедели на челичним куглама, шипкама и облогама, а бележе мали "пробој" на кречу због нешто киселије руде, неповољније за флотирање.

-Током месеца ушло се у завршну фазу радова на пресељењу понтоне - каже Симовић. -Урађени су сви грађевински објекти, а најповољнији понуђач на конкурсу НИП-а - фирма "Градис" из чачка - до 20. децембра треба да уради дренажни систем на "брани 1". Тиме би се дефинитивно омогућило поновно одлагање јаловине у "пољу 1". Пошто је за почетак рада понтоне на новој локацији потребно доста воде, сада се у "пољу 1" препумпава сва вода из Јаме, већа количина из Кривељске реке, а преко релејне станице напаја се и из "поља 2". Надамо се да ћемо у наредних месец дана обезбедити довољно за почетак рада понтоне. У журбано оспособљавамо и трећу секцију да бисмо у следећу годину ушли са далеко спремнијом Флотацијом.

Љ. Алексић

Драгослав Симовић

"Борски део" рудника и у новембру са устаљеним дometom од око 350 тона бакра

Купљена дробилица за Шљаку

Половина машина, вредна око два милиона динара, отплатиће се за месец дана, а десетак радника ће ослободити уклањања крупних и оштрих комада којима су се често повређивали. - Одмакло се и у изради главног рударског пројекта за експлоатацију ове техногене сировине. - До краја године коначан одговор шта са делом Јаме где се пролетос догодила несрећа „заробивши“ 25.000 тона бакра

РББ. - Новембра је у РББ-у била појачана одговорност за испуњење планова пошто је цена бакра на светском тржишти за то време пала 15-ак одсто. Да би се одржала иста структура прихода, за рударе то „у преводу“ значи да толико већу производњу бакра, односно око 200 тона катода, што је, како нам рекоше, у њиховим условима изузетно тешко, готово немогуће. Тако ће „борски део“ рудника настојати да бар „добаци“ до већ устаљених 350 тона бакра, односно 250 тона из шљаке и стотинак из Јаме.

-Још од летос када смо повећали, а сада и потпуно стабилизовали прераду шљаке, провлачи се проблем њеног примарног уситњавања - каже др **Бранислав Михајловић**, заменик директора РББ-а за под земну експлоатацију. - Због тога смо (за око

два милиона динара) купили половину грађевинских и других радова који ће трајати наредних месец и по дана, а радници који су уклањали велике и ошtre комаде са решетке, избегни ће честе повреде.

Михајловић додаје да се са Институтом за рударство и металузију уважавају ради главни рударски пројекат експлоатације шљаке. Технолошки део везан за откопавање, па и дробљење и флотирање, добром делом је завршен, а у току су пројекти отпрашивања, хидрограђевине и осталих детаља отока флотацијске шљаке. Очекује се да ће, најкасније до краја године, и тај посао бити завршен да би се у следећој добила стална употребна дозвола. РББ је у међувремену успео да изради упрошћени пројекат откопавања и да добије привремену дозволу за рад на шљаци.

-Што се тиче Јаме - каже др Михајловић - још од несреће у фебруару истражујемо разрешења могућности експлоатације оног њеног дела који је био угрожен превалом воде и муља. И ту се доста одмакло, па до краја године очекујемо коначан одговор с обзиром на то да су разрађене све техничке варијанте које разматрају питање које ући у наставак експлоатације Тилва роша и П2а. Наравно, под условом да обезбедимо све претходне сигурносне услове, или ће дефинитиван одговор бити да не

улализмо у експлоатацију. Дакле, по завршетку те анализе имаћемо или

пројекат наставка експлоатације, што није неинтересантно са оваквом ценом бакра, или пројекат затварања тог дела Јаме.

Анализу раде стручњаци Рударско-геолошког факултета из Београда и Јантар-група која је за РББ већ урадила неке елaborате о рудним резервама и има добре базе података. По Михајловићу, ради се о групи афирмисаних домаћих стручњака у тој области, а овом проблематиком не може да се бави било ко.

-Овде се мора дати крајње објективан, релевантан одговор на изузетно тешко питање шта даље - најглашава наш саговорник. - Јер, у том делу јаме лежи 25.000 тона бакра, што је по садашњим ценама неких 150 милиона долара! А све је ту, на дохват, само треба обезбедити потпуну сигурност од прдора воде. Тај папир је од судбоносног значаја за будућност Јаме с обзиром на то да је за њу нераскидиво везана и експлоатација великог рудног тела Борска река. Витална инфраструктура Јаме (извозно окно, трафо, пумпе и ветрене станице, просторије), која је сада процењена на 30-ак милиона до-

Овде ће бити монтирана примарна дробилица

лара, може да се стави у функцију експлоатације „Борске реке“. А све то се најбоље, и најефтиније, чува - ако Јама ради!

Што се осталих погона тиче, сада када је захладило на Цементацији се јавио проблем сушења брикета цементног муља. Због пречих улагања у Кривељу (багер, камион, булдожер, јаловиште, трећа секција), планирана изградња сушаре (кошта око шест милиона динара) мораће да сачека. Цементни муљ се, међутим, производи и даље, али је прекинут круг његове брзе валоризације ради набавке отпадног гвожђа за процес цементације. Иначе, у наредној години РББ планира да настави са 250 тона бакра из шљаке и да за 10 до 15 одсто повећа количине бакра из Јаме. У Цементацији се месечно рачуна на 15-20 тона бакра из муља и кад се то све сабере долази се до преко четири и по хиљаде тона бакра у концентрату, а са Кривељом РББ „нишани“ око 20.000 тона. - Ако то успемо, дosta ћемо стабилизовати пословање - каже др Михајловић.

Љ. Алексић

Упркос стабилном раду агрегата Топионица у новембру неће достићи план

Увозни концентрат пореметио планове

Од 5.000 тона договорених са Ист Поинт пристигло једва 2.000, док је прилив домаћих сировина већи од очекиваног захављујући концентрату из старе шљаке. – Крај новембра очекује се са 3.200 тона анода. – Фабрика сумпорне киселине одлично ради, али нема количине које јој тражи Прахово. – На лагеру само 3.000 тона монохидрата за потребе Електролизе и мањих потрошача

И топионичари се надају да ће разрешење питања новог власника позитивно утицати на пословање

ТОПИОНИЦА. - После октобарског уходавања ремонтованих агрегата њихов рад у новембру је био стабилан, али се као нови проблем Топионице појавио недостатак шарже. За 22 дана примљено је мање од 10.000 тона сувог концентрата, што је било недовољно за новембарску производњу предвиђену са 13.420 тона сувог концентрата. Мањкао је концентрат из увоза јер је, од пет хиљада тона предвиђених месечним планом, примљено тек 1.980. У снабдевању домаћим концентратима подбачаја, међутим, није било, првенствено захављујући већим количинама из старе топионичке шљаке.

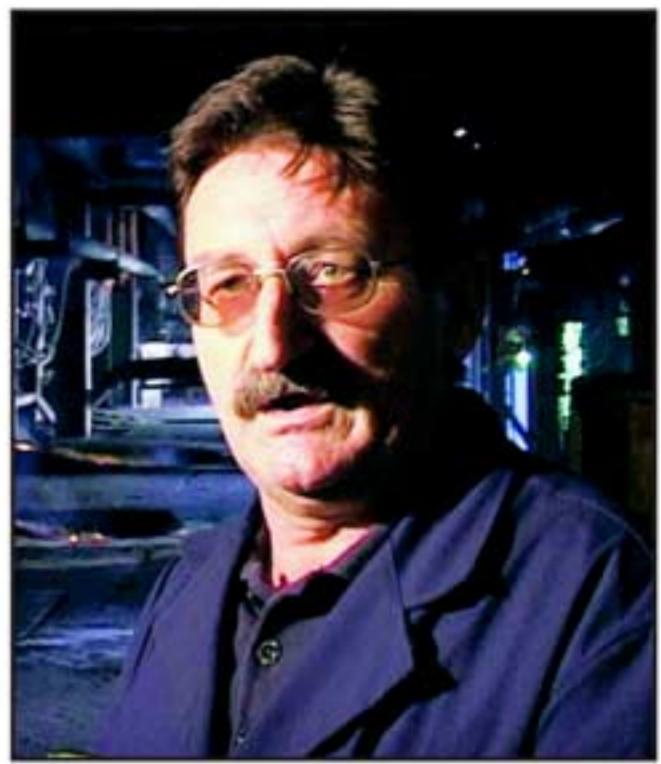
-Сваког дана очекујемо да почну уредније испоруке – каже Славиша Стефановић, технички руководилац Топионице. - Међутим, знајући да смо дубоко у процесу приватизације и да се Ист Поинт, наш добављач тим концентратом, није пријавио на поновљеном тендери, могуће су недоумице код њега хоће ли му бити враћен бакар из тог концентрата или не. Претпостављамо да се зато и одлаже испорука, па смо за 22 дана произвели 2.885 тона анода. Од тога, око 2.000 тона је из домаћих сировина, а 800 из старог бакра и увозног концентрата. Тако ћемо уместо 3.500 тона анода, овог месеца произвести око 3.200 тона.

Увозни концентрат и даље остаје једини непознаница у раду Топионице. Очекује се да добављач (Ист Поинт) настави испоруку уговорених количина, што би омогућило, условно речено, нормалан рад и преко 3.500 тона анода у децембру. Што се тиче домаћих сировина, извештаји рудара говоре да они из месеца у месец или повећавају количине концентрата или бакра у њему. Ипак, топионичари се надају да ће разрешење питања новог власника до краја године позитивно утицати и на увоз концентрата, повећање производње и извеснију будућност не само њих, већ и целог РТБ-а.

Нашем саговорнику је, међутим, симптоматично да се, као и у финишу претходног тендера, повећава „еколошки притисак“ на Топионицу, не толико од стране грађана и инспектора, колико од „Екоагенде“ која на неки начин контролише мерно место Брезоник, једино од три које ради.

-Због временских (не)прилика (магла, повећан ваздушни притисак) у Брезонику смо у неколико наврата имали веће концентрације од уобичајених. Али, оне ретко прелазе границу од 350 микрограма по метру кубном и кад се пре неколико дана то дододило, реаговали смо и потпуно зауставили Топионицу и Фабрику сумпорне киселине. У наредних неколико сати довели смо сумпор-диоксид у прописане границе. Међутим, стиче се утисак да се ти повремени акциденти користе и у неке друге сврхе, за притиске на Топионицу – каже Стефановић.

Од рада Топионице зависи и учинак Фабрике сумпорне киселине. Њен управник Новак Марнић до краја месеца очекује до 8,5 хиљада тона

Славиша Стефановић

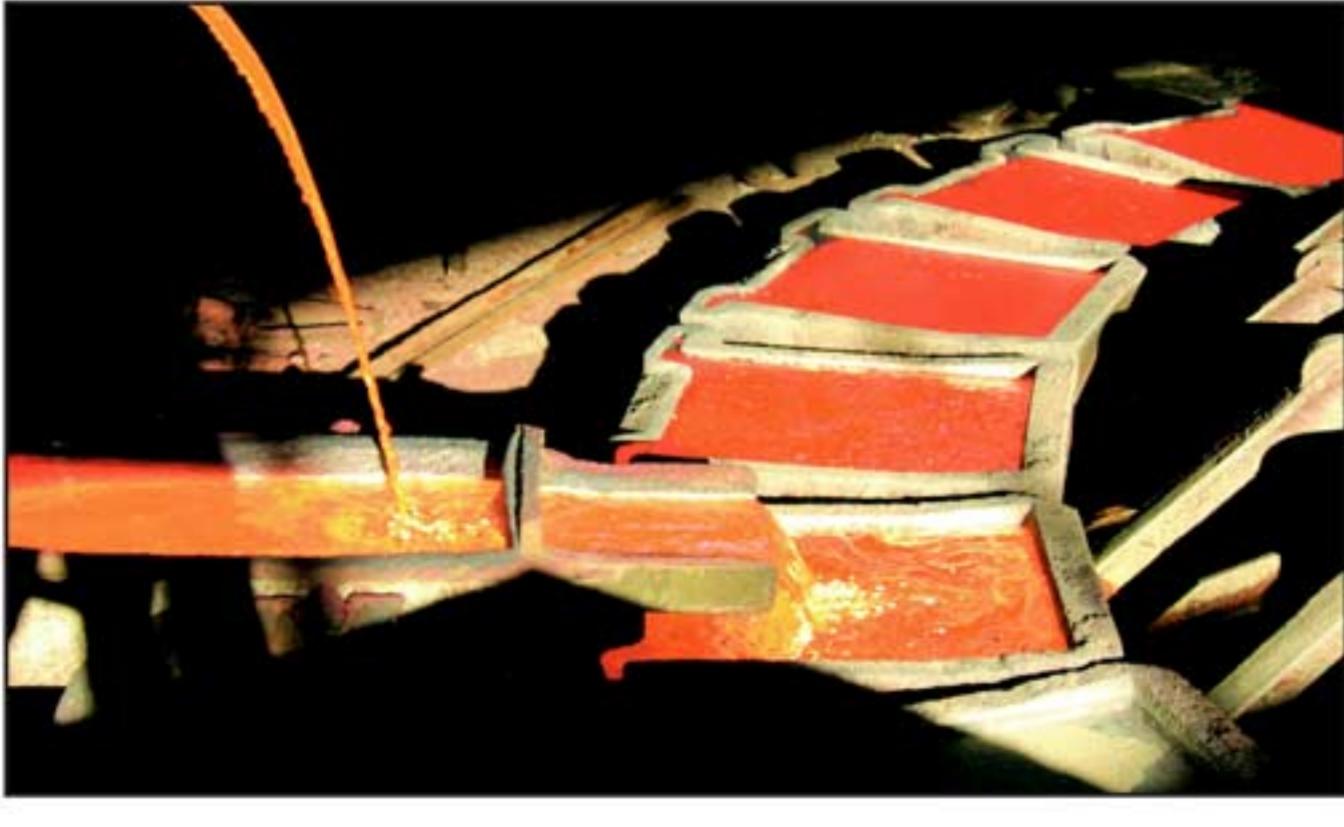
монохидрата. Тиме би, закључно са новембром, учинак „сумпораша“ изашао на око 63.000 тона, а до караја године на нешто више од 70.000, мада производни капацитети Фабрике омогућавају 12-13 хиљада тона месечно, па и више.

-После ремонта Фабрика ради веома добро јер је највећи део проблема отклоњен – каже Марнић. – Плазман киселине, као и њена цена сада су добри, а ИХП Прахово преузима више од 90 одсто наше производње. Уговорена је испорука по 9.000 тона месечно које Фабрика, за сада, не може да произведе. Уместо пролетоњих 30-ак хиљада тона, на лагеру је сада тек три хиљаде које остављамо за потребе наше Електролизе (800 до 1.000 тона) и неких мањих потрошача (акумулатори, базна хемија).

Љ. Алексић

Пословодство и синдикат Топионице постигли компромис

“Пеглање” дуга топионичарима

РТБ. - Синдикална организација Самосталног синдиката погона Топионица донела је одлуку о ступању у штрајк 1. новембра, уколико пословодство РТБ-а не издаје у сусрет њиховом захтеву за повећање плате од 20 одсто.

Свесни да обустава рада у Топионици у тренутку кад потенцијални

купци улазе у финиш трке за куповину Басена није решење, обе преговарачке стране биле су вољне да се преговорима и договором постигне споразум који би помирио супротстављене ставове.

Пословодство и синдикат Топионице споразумели су се да се постојећи односи у исплати зарада између

погона ТИР-а задрже до приватизације, а да се за период јануар-јул ове године, у циљу корекције исплаћене и масе која је предвиђена односима у примарној расподели из Колективног уговора ТИР-а, радницима Топионице исплати милион и двеста хиљада динара.

“Пеглање” дуга оствариће се тако што ће у масу за исплату зарада у Топионици бити укаљулисано, наредна три месеца, још по око 400.000 динара.

- До разрешења конфликта дошло је у последњи час, само дан пре почетка штрајка, и то тако што су обе стране успеле да се ослободе комплекса “победник - побеђени”. У овом случају победила је истина, а ниједна страна није била у праву. Зашто то тврдим? Зато што је синдикат одустао од захтева за повећање зарада које је било супротно члану 62. Колективног уговора ТИР-а, а менаџмент је прихватио чињеницу да није постојало поштовање Колективног уговора у периоду јануар-јул ове године, због чега је дошло до промене односа у расподели зарада у ТИР-у, на штету запослених у Топионици.

ници – рекао је в.д. генералног директора РТБ-а, Миодраг Цонић, коментаришући ситуацију у погону ТИР-а која “за длаку” није ескалирала у штрајк. - Договорено је да се Топионици врате средства која су јој била ускраћена, а након тога да се исплата зарада настави у складу са односима у расподели који су постојали у септембру ове године, а који су дефинисани Колективним уговором. Компромис је остварен када је синдикат мудро проценио да су мали или готово никакви изгледи за разрешење постојећег конфликта, па је одустао од свог основног захтева и прешао на потпуно другачији – исплату обрачунатог износа зараде који је Топионици умањен супротно одредбама члана 62. Колективног уговора ТИР-а.

Челни човек РТБ-а потврдио је да ће повраћај средстава, према споразуму пословодства и синдиката, бити у три једнаке рате, након чега ће се новчана маса за зараде у Топионици поново умањити како би се задржали односи који су предвиђени Колективним уговором.

Г. Тончев Василић

И у погонима Електролизе окончани мањи ремонти

„Подмлађена“ горе-пећ

Припрема се пета кампања ливења златних полууга. – Закључно са октобром Златара дала око 500 кг злата и 4.400 кг сребра од чега половина припада испручиоцима увозних концентратова. – У новембру око 2.500 тона катодног бакра. – У току испробавање могућности рафинације анода из „Пирдопа“ за потребе борског „Гранд инжењеринга“

ТИР. - До 20. новембра у Електролизи је било произведено 1.600 тона катода и за трећу декаду планирано још око 830, тако да се крај месецца очекивао са око 2.500 тона бакра. У таквом производном ритму завршетак 2007. године требало би да се дочека са нешто више од 30.000

тона црвеног метала. Приводи се крају и ремонт доре-пећи у Златари који је обухватио промену комплетног озела, зидање и санацију гасовода, као и припрему неких захвата на њему ради смањења емисије прашине из гасова.

-У децембру планирамо још једну кампању ливења злата која треба да се заврши до Нове године – каже Слободан Николић, управник Електролизе у чијем је саставу и овај једини погон за производњу племенитих метала у Србији. - Закључно са октобром прозвели смо око 500 кг злата, 4.400 кг сребра и 13.379 кг селена. Наравно, то није само борско злато и сребро, већ и из увозних концентратова (приближан однос је пола пола) које се уредно враћа испручиоцима сагласно склопљеним уговорима. Иначе, увозни концентрати су слични нашим у погледу садржаја племенитих метала, али имају нешто већи садржај бакра. Што се селена тиче, он је чисто домаћи производ и, углавном, иде у извоз као технички селен. Његова цена изузетно често варира између 60-ак и 100 долара за килограм.

Од планираних 900 тона плавог камена, за 10 месеци је дата 821 тона. У погону Регенерације, где се он производи, у току је мањи ремонт агрегата од виталног значаја за ову целину, а окончани су и грађевински радови на обнови киселоотпорне заштите на местима где је пропала.

-Најновије у Електролизи је то да испробавамо могућност рафинације

анода из „Пирдопа“ (Бугарска) за потребе борског „Гранд инжењеринга“ – истиче Николић. - Допремљено је 160 комада, а оне се нешто разликују од борских и теже су. За те потребе срећујемо стари халу и уколико све изведемо како треба, а засад се не показују непремостиве тешкоће, постоји могућност да повећамо производњу. Колико ће то бити још не знаам, али се може размишљати о три-четири хиљаде тона месечно, односно о количини коју сада производимо. Том услужном прерадом садашњи капацитет Електролизе би се практично дуплирао.

Николић, такође, напомиње да је Топионица после ремонта кренула пуном паром и прерадила готово све расположиви концентрат, тако да сада на лагеру има малу количину. Зато је прилив анода поново успорен, па ће бакар из Бугарске добро доћи за попуњавање капацитета Електролизе, сада ангажованих тек са 25 одсто. Повећањем упослености смањили би се трошкови производње, а већа рентабилност се не би осетила само на катоди, већ и на мањим трошковима у производњи племенитих метала, као и повећању производње бакар-сулфата.

Љ. Алексић

Прекрајање тржишта и несташница сировина десетковали производњу Ливнице бакра и легура

Опоравак само уз Басен

Једино повећање производње бакра и извоза могу донети боље дане погону који је димензионисан за потребе бивше југословенске привреде – сматрају у Ливници. - Донедавни клијенти почели сами да лију трупце и блокове, а секундарни бакар односе купци из Европе. – Од планираних 2.810 тона, до краја новембра изливено око 1.600 тона

ТИР. - Од 28.000 хиљада тона, којико је бележила пре 15-ак година, Ливница је 2006. „спала“ на 8.000, а ове године планирала тек 2.810 тона производа. Закључно са последњом декадом новембра њен укупни учинак био је око 1.600 тона, што је око 40 одсто тога плана! И ове године највише је требало да се оствари на линији бакра. До 2000. године са ње је силазило 10 до 15 хиљада тона, а последње три године око 8.000, мањом за ФБЦ у Мајданпеку.

-Фабрика бакарних цеви је не тако давно пустила у рад своју ливницу и ми смо тог партнера готово изгубили. Линија бакра је од почетка године до данас „пала“ на око 700 тона. За Мајданпек је ливено само једном, а недавно је 150 тона урађено за Севојно (у две смене!) и то је све – невесело каже управник Велимир Милојковић. - Линија месинга, која је капацитета 12-13 хиљада тона, произвела је ове године око 300, док је линија бронзе, са могућностима од две-три хиљаде тона, произвела тек око 750 тона одливака.

Објашњавајући узroke оваквог пада Милојковић каже да су капацитети Ливнице од 40.000 тона грађени по мери потреба свих република бивше Југославије. Тада је РТБ производио и до 150.000 тона катода годишње, па је било бакра и за Фабрику бакарне жице (капацитет 35.000 тона) и за Ливницу, чији је најбољи резултат из тога доба - 45.000 тона! Сада нема тога тржишта, нема

тога бакра, па тако ни запаженије производње у Ливници. Осим Мајданпека, радило се и по 4.000 тона за прокупачки ФОМ који већ годину дана, заглиблjen у процесу транзиције, не узима ни тону. Севојно и Новкабел већ сами лију за себе тако да су борски ливци у Србији спали на 4-5 купаца.

-Све ово што смо радили прошле и ове године је, углавном, из сировина купаца. Они их дотерају, ми претопимо, вратимо производ и наплатимо прераду. Али, то су скромне количине и бољи дани за Ливницу могу доћи једино кад се повећа басенска производња катода. Тада ће бити послана и за нашу линију бакра, а са отварањем тржишта било би послана и за линије месинга и бронзе. Сада ливница по Србији има много, па и транспортни трошкови често диктирају код кога ће се нешто радити. Либеларизован је и извоз секундарних сировина и доста тога одлази ван земље. У цени не можемо да се такмичимо са купцима из ЕУ, па се огромне количине „секундара“ извозе, а ми смо се свели на четири-пет добављача.

Милојковић сматра да ће се приватизацијом отворити тржиште јер ће онај ко купи РТБ вероватно настојати да повећа извоз. Капацитет Ливнице је велики за Србију, а познато је да РТБ сада нема ни производњу бакра којом би се они попунили. Користе се тек 10 до 20 одсто, а њиховим упошљавањем, цена прераде и

Стезач електроде за Железару Никшић

трошкови свакако би пали, пошто су сада све пећи, од посла до посла, на одржавању и трошењу струје. Од три, обично ради само једна линија – бакра, месинга или бронзе, а Ливница фазонских одливака све је више оријентисана ка службама одржавања РББ-а, РБМ-а, преко ФОД-а чијим су посредством почели да стижу и послови и за Ју-Ес Стил.

-Све линије су исправне и агрегати би врло брзо могли да се доведу ако не на потпуно, оно на 80 одсто капацитета – тврди Милојковић. - Надамо се да ће линија бакра имати доста послана јер има савремену аме-

ричку „асарко“ технологију, која је и даље водећа у свету, једино што је у западним земљама више аутоматизована. Нису застареле ни линија бронзе (техника гус) и месинга (полу конти) које су производ немачког „Крупа“. Број људи је довољан, али њихова структура није најподеснија за брз производни опоравак. Стручни и искусни су, мањом, отишли, а младих готово и да нема. И овде је просек као и у целом Басену – 47 година! Пред последњи социјални програм имали смо 300 радника, а новог власника сада чека 208 људи.

Љ. Алексић

Да ли се могу извучи бакар и злато из старог борског и јаловишта рудника Леце

Технолошки да, исплативо можда

Оки Хисамицу, експерт за минералпроцесинг јапанске компаније MINDECO и стручњаци Завода за ПМС борског Института за рударство и металургију сматрају да постоје технологије да се ови метали отуда изваде. - Предстојеће економске студије, које финансира Влада Јапана у оквиру промоције српског рударства посредством агенције "Цајка", треба, међутим, да покажу да ли јаловишта као потенцијани нови рудници могу бити профитабилни

БЕОГРАД. – По осам бушотина летос урађених и њихове касније лабораторијске анализе показале су да у "пољу 1" старог борског јаловишта (које, иначе, није предмет приватизације) има просечно 0,304 одсто бакра, а у јаловишту рудника Леце 1,33 грама по тони злата. На основу прелиминарних експеримената који су потом уследили, **Оки Хисамицу**, "Mineral

Токију. До пролећа треба да уследе и промоције у Лондону и Торонту.

Подсећајући да је на сличном скупу у мају ове године најавио ову студију о флотацијским јаловиштима, г-дин Оки Хисамицу је, овом приликом, изнео да је, уз помоћ локалног консултантца, тј. Института за рударство и металургију из Бора, на старателјском јаловишту РТБ-а избушено осам бушотина (са језгровањем). Исто толико урађено је и на лећком јаловишту, а узети су и остатци излужених вода из рудника.

-Анализе бушотина у "пољу 1" борског јаловишта показују – рекао је Хисамицу - да тамо има 0,25 до 0,34 одсто бакра, а просечан садржај је 0,304 процента. Од осам тачака које су опробаване у јаловишту Леце, седам су класично бушене са језгровањем, а осма, из техничких разлога, ручно опробавана на дубини до једног метра. Анализе свих седам бушотина показале су да се ради о веома ниским садржајима олова, цинка и бакра, а ни опробавања на дубини до једног метра нису много повољнија. Међутим, све бушотине су показале релативно висок садржај злата – више од грама по тони - док композитни узорак има просек од 1,33 грама.

Што се лужења бакра тиче, резултати добијени бенч-скејл тестом, из већег узорка узетог са етаже, показали су да је релативно лако могуће излуживати овај метал из јаловине. Овим експериментом постигнуто је излужење од 56%, односно 65% бакра за 12 и 48 сати, након чега је урађен тест солвентне екстракције и електровининг тест којим су произведене бакарне катоде. Подсећајући да се сви подаци још увек анализирају, Хисамицу је истакао да су добијени резултати, ипак, врло охрабрујући.

- Са технолошке тачке гледишта бакар из старог борског флотацијског јаловишта може се извучи – зак-

Анализе осам бушотина у "пољу 1" борског јаловишта показале су да ту има 0,25 до 0,34 одсто бакра

ључио је јапански експерт. - Исто то се односи и на злато у јаловишту рудника Леце. Следећи корак овог т��ста је да се процени, са економске тачке гледишта, да ли то може да се уради уз одговарајући профит и види како могу да се побољшају резултати тестира у будућој производњи. Значи, повећање ефикасности излуживања и солвентне екстракције. А, ако су резултати анализа старог флотацијског јаловишта у Бору показали просечних 0,304 одсто бакра и количину од око 4,5 милиона тона материјала, и ако узмемо искоришћење при нашим тестовима од скоро 64 процената, значи да бисмо из "поља 1" борског јаловишта могли да добијемо близу девет хиљада тона бакра.

Иако зна да је по нашим закону забрањено коришћење цијанида при екстракцији злата, Хисамицу је током сагледавања могућности експлоатације јаловишта рудника Леце затражио да се уради један тест лужења цијанидом. Најпре је извршена тзв. сулфатизација, затим флотација, па цијанизација.

-На бази ових испитивања добили smo садржај од 9,4 грама злата по тони са искоришћењем од 95,68 процената – чуло се од Окија. - Значи, тест цијанизацијом је показао да постоји могућност искоришћења од преко 85 процената, укупно, кроз комплетан технолошки поступак (лужење, флотација). А пошто у јаловишту рудника Леце има више од грама злата по тони и ако флотацијом добијемо 95,68 одсто злата и 85 процената искоришћења цијанизацијом, резултат је да је укупна могућност искоришћења злата из флотацијског јаловишта Леце око 81,4 процента. Ако је садржај у композиту 1,33 грама по тони, а девет поља јаловишта Леце садрже укупно око два милиона тона флотацијског материјала, и све то се срачуна, одатле би се могле добити 2,2 тоне злата. Другачије, могло би се рећи да су флотацијска јаловишта потенцијално нови рудници! Зато ће следећи заједнички бити да се процени економска исплативост улагања у њихову експлоатацију.

Љ. Алексић

Оки Хисамицу

Процесинг Експерт" јапанске компаније MINDECO, и стручњаци Завода за ПМС борског Института за рударство и металургију сматрају да постоје технологије да се ови метали отуда изваде. Међутим, предстојеће економске студије, које финансира Влада Јапана у оквиру пројекта промоције српског рударства посредством агенције "Цајка", треба и да потврде да ли јаловишта као потенцијани "нови рудници" могу бити профитабилни. О овоме је било речи на "Цајка"-семинару средином октобра у Београду, а прва промоција могућности српске рударске индустрије пред евентуалним инвестиционима најављена је за 27. новембар у

Октобарска производња у Басену

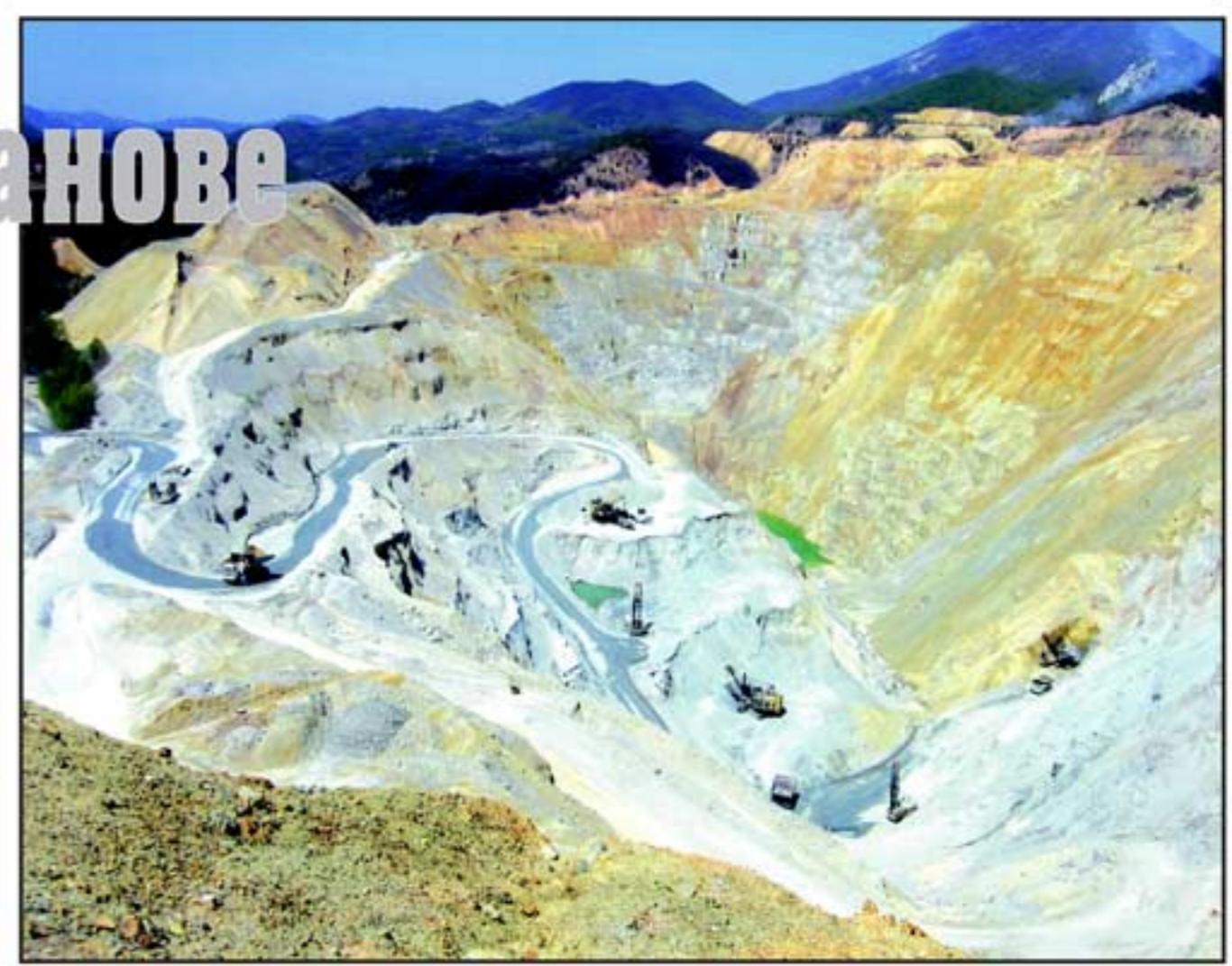
Резултат оправдао планове

РТБ. - У борским и мајданпешчким рудокопима у октобру су укупно произведене 1.523 тоне бакра у концентрату. Носилац октобарске производње је и овога пута био површински коп "Велики Кривељ" где је поновљен резултат из претходног месецада од 806 тоне бакра. У исто време, за непун месец рада, само нови хидраулични багер је у "Великом Кривељу" скинуо 100.000 тоне јаловине. То је и више од очекиваног резултата с обзиром на то да нова машина и њени рукојата тек хватају залет после пробног рада. Збирни резултат остварен само у борским рудницима бакра износи тачно 1.133 тоне бакра у концентрату јер је у октобру у Јами

произведено 120 тона, а 208 тона добијено је из шљаке. У истом периоду у мајданпешчком руднику је, знатно изнад плана, продуковано 390 тоне бакра у концентрату.

С друге стране, у Топионици и рафинерији је октобар дато 1.820 тоне катодног бакра. Катоде из сопствених сировина и шљаке биле су тешке 1.282 тоне, а оне добијене прерадом увозног концентрата тек нешто више од 200 тоне. За десет месеци ове године у Бору и Мајданпеку укупно је произведено 13.458 тоне бакра у концентрату и 25.691 тоне електролитног бакра, од чега је из увозних концентрата 10.166 тоне.

Г. Тончев Василић

Синдикат "Пометон-ТИР"-а угостио колеге из Италије

Металци Венеције у Бору

Микелон Луђино: Циљ посете је да успоставимо сарадњу са пријатељима у борском погону, да видимо у каквим условима раде и које су могућности нашег развоја. - **Стефано Боскини:** И за вас је добро што се Пометон потпуно окреће производњи бакарног праха јер постоје фантастичне могућности зараде, посебно у области синтезованих производа

Гости из Италије у борском погону за производњу бакарног праха

ПОМЕТОН-ТИР. – Циљ посете је да успоставимо сарадњу са нашим пријатељима у организацији синдиката „Пометон-ТИР“-а, да видимо у каквим условима раде и које су могућности развоја овог предузећа. Запазио сам да људи овде долазак једине фирме виде кроз више нових радних места, док се у Италији, кад делови наших предузећа иду ван, кад се инвестира, то види као опасност за наша радна места. Овде смо ради бољег увида у проблеме и сагледавања будућности како би она била добра за обе стране.

Овако је Микелон Луђино, један од двојице синдикалаца италијанског „Пометона С.П.А“, образложио до- лазак синдикалне делегације металца регије Венеције у Бор почетком новембра. Подсетимо да је Пометон пре неколико година са ТИР-ом основао прво мешовито предузеће за производњу бакарног праха на овим просторима са односом капитала 51:49. Поред члана делегације који је себе представљао као пријатељ Србије, у Бору је боравио један од секретара металца регије Венет, један од секретара металца Венеције, један представник синдиката трговине и туризма, као и члан задужен за међународну сарадњу.

Утицији о овом индустријском граду и његовим људима су изванредни – каже Луђино. – Посебно су утицији о народу потпуно другачији од оних који су код нас годинама стварали медији. Што се тиче производње бакарног праха, нема неке разлике између оне у Италији и ове овде. Утицији о вашој производњи су добри и видим могућности њеног повећања, што би могло да има позитивне ефекте за обе стране. што се тиче функционисања синдикалних организација, мало сам овде да бих могао нешто да кажем, али не мислим да постоје велике разлике у деловању синдиката овде и у Италији. Ипак, приметио сам једну важну, а то је да се утврђена правила код нас увек поштују, а овде је могуће њихово извргавање.

Током посете синдикалне делегације из Италије борском погону домаћин **Најдан Ракић**, председник

синдиката „Пометон ТИР“, рече нам да је на делу почетак сарадње између два синдиката у смислу да се она побољша и помогне борској фабрици код заједничког послодавца. Ракић је указао на проблем снабдевања „Пометон-ТИР“-а бакром (иако је РТБ-у уплаћено преко 100 тона), али се касније, на пријему, од директора ТИР-а Блажа Лековског чуло да се

стање управо превазилази. Наводећи неколико ранијих покушаја сарадње са италијанским фирмама (из Бреше), Лековски је детаљно упознао госте са стањем овдашњег рударства и металургије, проблемима аерозагађења, токовима приватизације, као и разматрањима да се заједничко предузеће „Пометон-ТИР“ посебно прода. Али, видело се да је оно физички неодвојиво од Електролизе под чијим је кровом. По њему, ипак, не постоје разлози било каквој бојазни за наставак пословања овог погону код новог власника кад погон добро функционише.

Чедомир Думитрашковић, директор „Пометон-ТИР“-а, овом приликом је предочио захтев пословодства Пометона за рад пуним капацитетом од 1.500 тона годишње. За то је обезбеђен новац, али мањка бакар. Жеља централе је да се у Бору дође и до 3.000 тона праха годишње јер може да се прода онолико колико се и произведе. Думитрашковић је указао и на то да се овде морају дефинисати нека улагања (од око 120.000 евра) да би се смањила запрашеност у погону, регулисао мокри чвор и отпадне воде, као и просторија за доручак.

Да постоји интересовање за повећање производње бакарног праха у Бору потврдио је и **Стефано Боскини**, синдикалац из Пометона. Од њега се чуло да су се у Италији до ове године производили и бакарни прах и грануле које су, међутим, имале све мању цену, док је на праху расла зарада. Због тога је тржиште гранула постепено препуштено једној француској компанији, а од паре до којих се тиме дошло Пометон је решио да пуну уложи у производњу праха.

- То је добро и за вас у Бору – казао је Боскини. - Средства су стигла и већ се инвестира, а постоје фантастичне могућности примене праха у области синтезованих производа. Толико је захтева стигло да Пометон садашњим темпом производње не може да их испуни. Захтеви су, углавном, из аутомобилске индустрије која, да би уопште потписала уговор са неким, тражи гаранције за обимне и устаљене испоруке. Отуда је почетком ове године „Пометон С.П.А.“ представио план у коме јасно стоји да се потпуно оријентише на бакарни прах.

Љ. Алексић

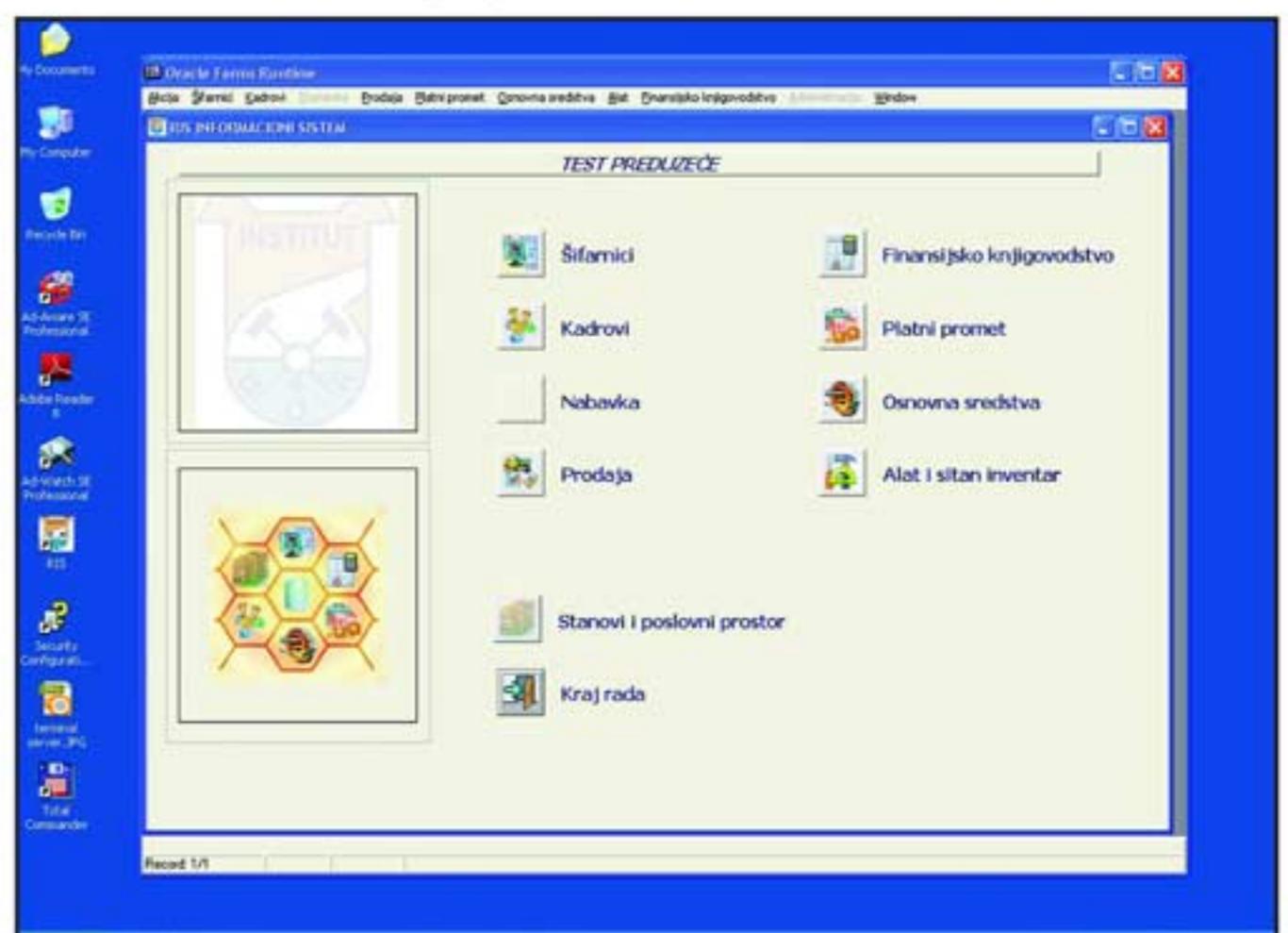
Институт предастио својим партнерима из Басена 10 Г-верзију „оракла“

Боље и једноставније

Новине које у финансијско пословање, књиговодство и кадровску евиденцију доноси нови софтвер упознали оперативци и њихови шефови из ТИР-а, РТБ-а, ФОД-а и Матичног предузећа

ИРМ. – Оперативцима и њиховим шефовима из ТИР-а, РТБ-а, ФОД-а и Матичног предузећа РТБ-а Бор, који обављају послове финансија и књиговодства уз помоћ пословног информационог система, представљена су, крајем новембра у Институту за рударство и металургију, нова софтверска решења која им могу олакшати и повећати радну ефикасност. Тим за развој Завода за информационе системе, на челу са мр **Слађаном Милетићем**, указао је на могућности нове, 10 Г-верзије “оракла” тако што је најпре Милетић укратко изнео предности нове верзије овог софтвера, а потом је **Лидија Митејевски** говорила о конкретном моделу за праћење финансија и финансијског књиговодства. Тема **Верице Чучевски** били су алати, ситан инвентар и основна средства, док се **Гордана Анђеловић** бавила новим решењима за праћење кадровских ресурса.

У Институту очекују да се ове новине, наравно лиценциране, наредних месеци постепено уводе у басенску праксу, али су свесни да ће то у великој мери зависити од токова приватизације. Ова решења се, иначе, увек користе у Јавном предузећу за стамбене услуге. Подсећамо да Завод годинама обрађује податке за Басен, па је, како рече управник мр **Душан Радивојевић**, логично да прати и сва унапређења у тој обради. Ово утолико

Полазни "прозор" новог софтверског решења

пре што са новим програмима долази и нова опрема, па се све чешће догађа да се софтвер не уклапа у хардвер, и обратно.

- Да бисмо избегли такве ситуације принуђени смо да развијамо нова решења – каже мр Радивојевић. - У том смислу данас представљамо решења које се могу увести у пословни информациони систем РТБ-а Бор. Она су урађена новим софтверским

алатима базираним на сасвим новом графичком окружењу које је далеко квалитетније, савременије, а једноставније за коришћење. То је алат који функционише у тзв. “оракл” 10Г-верзији која омогућава далеко шире приступе, обраде и извештаје него верзија која се сада користи у Басену.

Љ. Алексић

Седница локалног савета за запошљавање

Како до нових радних места

Пет милиона динара из буџета општине за 2008. годину предвиђено за додатне активне мере запошљавања. – По различитим програмима лане се у Бору запослило укупно 325 лица. - У децембру сајам запошљавања намењен вишковима радника

Неопходно обједињавање свих снага у општини

БОР. – Могућности општине се повећавају уколико се на овом плану обједине све снаге, не само НСЗ и овај савет, већ и друге институције попут образовних, предузетничких, као и стручних агенција. Стога проблем запошљавања треба уградити у Акциони план социјалне политике општине Бор. Овај део плана треба да обухвати додатне активне мере запошљавања које одговарају специфичним потребама наше локалне заједнице, и то у оквиру суме од пет ми-

лијацију. С обзиром на то да план дефинише незапосленост као један од најкрупнијих социјалних проблема и узрока сиромаштва у борској општини, развој активних мера запошљавања и афирмација потенцијала појединача су утврђени као главни приоритети који ће бити решени остваривањем два циља – повећањем запошљавања младих, жена, вишкова радника, инвалида и других незапослених из осетљивих социјалних група, као и јачањем и развојем услуга борске филијале НСЗ према специфичним потребама

Статистика

Стопа незапослености у борској општини је изузетно висока и износи 25,41 одсто, и већа је од просечне у Србији (21 проценат). Укупан број регистрованих на тржишту рада је 6.921, од којих су 3.960 жене и 2.961 мушкарац. Највише незапослених је у категорији неквалификоване радне снаге (2.200), затим квалификовани (1.700) и са средњим образовањем (1.757). Када је реч о старосној структури, највећи број незапослених чине млади испод 30 година, чак 30 процената, као и изнад 50 година (24 посто). Међу незапосленима је и 349 инвалидних лица који траже посао.

Посебна група која се појавила последњих година су вишкови запослених. Само из предузећа РТБ-а у 2002. је као вишак отишло 3.293, а у 2006/2007. 2.299 радника.

лиона динара предвиђених за запошљавање из буџета општине Бор за 2008. годину. Овим параметарима додати и она која издваја НСЗ, односно држава, као и средства која ће стићи од кредита Светске банке за решавање проблема незапослености.

Овим закључком је Драган Ранђеловић, председник Локалног савета за запошљавање, 14. новембра, сумирао расправу о задацима у области запошљавања у оквиру Стратешког плана социјалне политике општине Бор. Седници су присуствовали и представници општинских служби, борске филијале НСЗ, Заштитне радионице инвалида и образовних институција у граду. Овај документ је, иначе, усвојен на претходној седници СО Бор, и сада следи израда акционог плана за његову реа-

лизацију. Зато је овог пута договорено да се на наредној седници Савета разматра проблематика обуке, посебно рад Регионалног центра за континуирано образовање одраслих, других школа и Центра за талентоване и надарене ученике, као и проблематика развоја предузетништва и МСП као креатора нових радних места, при чему треба остварити сарадњу са Пословним центром НСЗ, Удружењем послодаваца, Регионалном агенцијом за МСП, Бизнис-инкубатор центром и другима.

У расправи о реализацији активних мера запошљавања из програма НСЗ и потреба и могућности наше општине оцењено је да је борска филијала НСЗ учинила велике напоре да оствари утврђене квоте за Борски округ и општину Бор, али је затражила и добила и проширење поједињих. Тако је по конкурсу за финансирање програма волонтера и приправника до сада у борској општини ангажовано 86 лица у том својству. Программа обуке незапослених обухваћено је њих 60, а по регионалним програмима за подстицај запошљавања закључено је 6 уговора и запослено 36 лица. По програму за самозапошљавање одобрене су субвенције за њих 54 у износу од преко седам милиона динара, а за опремање радних места за инвалидна лица поднети су захтеви за запошљавање њих шест. Субвенција доприноса одобрена је за 86 лица која су запослена. На првом конкурсу за јавне радове прих-

ваћена су два пројекта из борске општине путем којих се радно ангажују 15, док је на други конкурс пријављено 10 пројеката из Бора. По свим поменутим програмима у минулој години у Бору се укупно запослило 325 особа.

На седници је закључено да се, у складу са средствима која су определена из буџета општине за 2008. годину за ове сврхе, планирају допунске активне мере запошљавања која се односе на волонтере, обуку, самозапошљавање, јавне радове и опремање радних места за инвалиде према приоритетним социјалним групама. Њих треба да оствари овај савет у сарадњи са НСЗ, а такође и да се активније укључи у припрему и реализацију сајма запошљавања који треба да се организује у децембру. Он је овога пута замишљен као наменски, и то за вишкове запослених. Циљ сајма је повезивање послодаваца и оних вишкова радника који желе да део своје отпремнине уложе у покретање сопственог бизниса. Наиме, борској филијали већ се пријавило петоро бивших радника РТБ-а заинтересованих за програм "Отпремником до посла". Овом приликом разговарало се и о пројекту Регионалног центра за радно оспособљавање и запошљавање инвалида и договорено је да се у додатне активне мере запошљавања, онолико колико је то могуће, укључи и подршка опремању радних места за ова лица.

Нови конкурс за "Отпремником до посла"

Подршка самозапошљавању

Субвенција износи 210.000 динара и додељује се незапосленима са евиденције НСЗ који су примили или тек треба да приме отпремнину, како би је уложили у покретање сопственог посла

БОР. – У оквиру пројекта "Отпремником до посла", који заједно реализују Национална служба за запошљавање и пројектни тим Програма Уједињених нација за развој (УНДП), 20. новембра, објављен је још један јавни позив за доделу финансијске подршке вишковима запосленим за самозапошљавање. Наиме, услед великог интересовања, одлучено је да се до краја године одобре средства за још 150 до 200 заинтересованих. Предвиђено је да незапослено лице може да оствари право на субвенцију за самозапошљавање у једнократном износу од 210.000 динара за опремање радног места и стварања услова за рад. За ова средства могу да конкуришу незапослени са евиденције НСЗ који су примили или тек треба да приме отпремнину, затим лица којима је споразумно преостао радни однос уз исплату отпремнине, вишкови запослених који су корисници новчане накнаде, а одрекли су се права на отпремнину, као и корисници новчане накнаде којима је радни однос престао услед стечаја послодавца.

- Захтев за одобравање субвенције подноси се надлежној организацији јединици НСЗ према месту пребивалишта. Обрасци захтева са бизнис-планом могу се, такође, преузети у филијалама или на интернет адреси НСЗ www.nzs.sr.gov.yu. Све

додатне информације заинтересовани могу добити у нашој филијали (канцеларија бр. 13) или на телефон 030/431-688. Услови за конкурс су знатно поједностављени, па тако, на пример, више није обавезна претходна обука за самозапошљавање. Међутим, и даље је један од основних услова да корисник средстава и сам уложи целу или део своје отпремнине (у износу не мањем од 80.000 динара) или новчане накнаде у покретање сопственог бизниса, као и да уз захтев поднесе економски оправдан бизнис-план. Да би се што већем броју заинтересованих омогућило учешће, проширења је и категорија учесника – истиче Марија Фуштар, сарадник за ПО и ПР у борској филијали НСЗ.

И поред проширења листе, вальа напоменути да незапослена лица не могу конкурисати за регистрацију индивидуалних пољопривредних газдинстава, делатности у области игара на срећу, саобраћаја и такси услуга, затим раније основана привредна друштва која су променила оснивача или која су извршила усклађивање са постојећом законском регулативом, као и страни држављани.

Пројекат "Отпремником до посла" настао је са идејом да вишковима запосленим омогући поново запошљавање улагањем отпремнине. Пројекат је припремило Министарство економије и регионалног развоја

у сарадњи са Програмом Уједињених нација за развој (УНДП), а средства за његово финансирање је обезбедила Аустријска агенција за развој (АДА). Влада Републике Србије је, такође, из буџета издвојила средства

Сертификат за посао

Центар за транзицију запослених у РТБ-у недавно је спровео анкету радника који су уз отпремнину напустили предузеће, а у међувремену су завршили неки од курсева које је Центар до сада организовао. На питање да ли сте захваљујући сертификату који сте добили успели да се запослите, од укупно 73 анкетирана, 44 је дало потврдан одговор, двоје студирају, док је њих 27 још увек незапослено. Четворо бивших басенских радника је добило средства за самозапошљавање (по један козметичар и ткач и два сервисера рачунара). Ново радно место нашли су још пет геобушача, десет самосталних књиговођа, три столара за алиминијумску столарију и два руковаоца грађевинским машинама.

у износу од 80 милиона динара за овај пројекат, а у оквиру активних мера запошљавања за 2007. годину, као вид подршке лицима која у процесу транзиције остају без посла.

Ј. Станојевић

„Колектив“ обележио шест деценија непрекидног излажења

Ог олова до сајта

Најстарије привредно гласило у земљи дочекало свој јубилеј са двоје посленика, али и интернет издањем са циљем да слика о РТБ-у у јеку његове приватизације буде потпунија и ближа јавности. – У 2.172 броја, укупног тиража од преко 20 милиона примерака, објављено више од 170.000 информација и преко 20.000 фотографија.

Са свечаности у Народној библиотеци

БОР. – „Колектив“, лист Рударско-топионичарског басена Бор, после „Политике“ најстарије штампано гласило на просторима бивше Југославије, обележио је 1. новембра свој шездесети рођендан. Дочекао га је (излазећи једном месечно) бројем 2.172, штампаним у колору, само са двоје посленика у редакцији, али и електронским издањем на сајту компаније (www.rtbbor.com) чија приватизација ових дана улази у завршницу. Уз поштоваоце и најверније читаоце, некадашње и доскорашње чланове

нара чији су написи били запажени и у бројним престоничким новинама, прве честитке, у име оснивача и пословодства РТБ-а, изрекао је **Драган Ранђеловић**, директор за кадрове, информисање и опште послове:

-Управљање овако сложеним системом веома је тежак, готово немогућ задатак без информативне функције у њеним различитим видовима – казао је Ранђеловић. - Прича о „Колективу“ је и прича о Басену која се, рекао бих, наставља. Сада је „Колектив“ гласило рударства и металургије Бора и Мајданпека, али је својевремено био и гласило система од 20-ак предузећа, са 25.000 радника. Делећи судбину РТБ-а „Колектив“ је био присутан у преломним тренуцима његове историје - смене инвестиционих циклуса, технологија, економских система или формација. А, колико је оставио трага вidi се из просте чињенице да је из њега израсла комплетна информативна функција у Бору, па и Мајданпеку. И радио, и телевизија, и други листови. Све то сада је историја, а „Колектив“ се вратио у окриље предузећа у коме је поникао. Надамо се да ће процес транзиције Басена сачувати информативну функцију, јер знамо да озбиљне компаније које улазе у приватизацију то чине. Можда мењају графичку форму, називе, али листови и други облици информисања остају. Ми смо направили један „излаз“ за даљи развој „Колектива“ тиме што смо га пренели на нову технологију – односно на интернет издање, тако да може, поред графичког, да опстане и у електронској форми.

Сервис запослених

Поздрављајући присутне, в.д. главног и одговорног уредника **Јасмина Станојевић** је подсетила на пут који је прошао лист од 1. новембра 1947, када је преко звучника на бандерама објављено да је изашао први број, до данашњих дана када већ има и своју електронску, интернет-форму. Навела је да је током шест деценија из штампе изашло 2.172 броја, укупног тиража од преко 20 милиона

примерака, на чијим је страницама објављено више од 170.000 информација и преко 20.000 фотографија. То је дело педесетак новинара, 12 главних и одговорних уредника, пет техничких уредника, три фотопортретара, али и бројних радника и стручњака, директора и научника чији су ауторски текстови остали на старницима листа као незаменљива грађа из историје, економије, политичке, развоја, примене науке и технике. Та грађа се увек, и с респектом, већ проучава и користи.

-Пуни шест деценија – истакла је уредница – трају настојања „Колектива“ да предузеће које га је изнедрило овековечи на новинским страницама, најпре у олову, а потом и савременијим техникама. И, као што рече наш суграђанин **Радиша Драгићевић** – како је Борски рудник пролазио кроз различите периоде, тако је и „Колектив“ дисао са њим: понекад пуним плућима и големим дахом, понекад сипљиво и тешко“. Ни најновија дешавања везана за реструктуирање и процес приватизације Басена нису га мимошли, већ су истакла његов значај и улогу у креирању адекватне слике у јавности и повољне климе у његовом пословном и друштвеном окружењу. Отуда и суштински задатак његове програмске оријентације да представља истински информативни сервис запослених у предузећу – да их објективно, потпуно и благовремено обавештава о остваривању производно-финансијских планова, свих сегмената пословне политике, раду органа управљања, менаџмента компаније и препрезентативних синдиката.

На светској мрежи

Пи-ар РТБ-а **Бор Горац Тончев Василић**, која је водила програм у Библиотеци, искористила је слоган „ако те данас нема на светској мрежи онда и не постојиш“ као најбољи начин да се опише потреба и употреба брзих веза компанија са светом. А Басен већ годину и нешто дана иде у корак са модерним технологијама и савременим начинима комуникација. Толико, наиме, постоји интернет-презентација

Исправка

У „Колективу“ бр. 2172, у додатку посвећеном јубилеју листа (Текст „Лична карта слављеника“ – антруфиле „Главни уредници“) грешком је испуштено да је Љиљана Голубовић била главни и одговорни уредник од 1. новембра 2001. до краја децембра 2002. године.

Извињавамо се колегиници Голубовић и читаоцима. **Ј. С.**

ја компаније на којој од пре неколико месеци може да се прочита и електронско издање „Колектива“. Била је ово и прилика да **Дарко Михајловић** представи „ново руко“ сајта комбинација бакра чији је, иначе, аутор. Михајловић је изнео да је у архиви сајта већ осам бројева листа и да се сваки од њих, захваљујући све бржим везама, у комплетном издању, може преузети

за пар минута. Захваљујући новим решењима ускоро ће се моћи коментарисати и сваки чланак електронског издања листа, односно дискутовати о њему.

-Статистика показује да је борба за посвећеност сајта већ добијена јер је више него дуплирана. Од октобра прошле године са 32, порасла је на 68 посетилаца дневно – казао је Михајловић. - Актуелна ситуација у вези са приватизацијом Басена указује да је у почетку највише посвећивана почетна, па страна са вестима на српском, а онда страна са вестима на енглеском. Октобра ове године страна са вестима на енглеском је дупло посвећенија од страна на српском, а на трећем месту је „хом пејџ“ са општим информацијама. Видевши да расте интересовање за сајт урадили смо његов редизајн који је већ заживео у част јубилеја „Колектива“ и у циљу припреме да се компанију која ће

Честитке

У честитки председника Општине Бор **Бранислава Рашића** и његовог заменика **Драгана Жикића**, између осталог, каже се да је „Колектив“, као најстарији фабрички лист у Србији, био школа многим новинарима за ових шест деценија. „Колектив“ је историја борског новинарства, а Бор један од ретких градова у Србији који може да се дичи оваквим јубилејом.

У жељу да и даље наставимо досадашњу веома успешну сарадњу, честитке су стигле и од СУБНОР-а и ОРВС борске општине, као и од колега из листа „Тигар инфо“ из Пирота, РТВ Бор и некадашњих чланова редакције „Колектива“ који су нам поручили да и у овим тешким временима одговорно и достојанствено обављамо своје обавезе, будемо храбри и постојани у раду и још дуго ширимо племениту мисију новинарства.

сада бити у жижи јавности што боље представи. Сајт је редизајниран по најновијим програмерским техникама и технологијама, потпуно је динамичне структуре која ће омогућити и врло квалитетно уношење најновијих информација. Преузимаће вести са свих релевантних сајтова у земљи, а исто тако на сајту ће се наћи цене бакра, злата и осталих метала директно учитане са Њујоршке и Лондонске берзе.

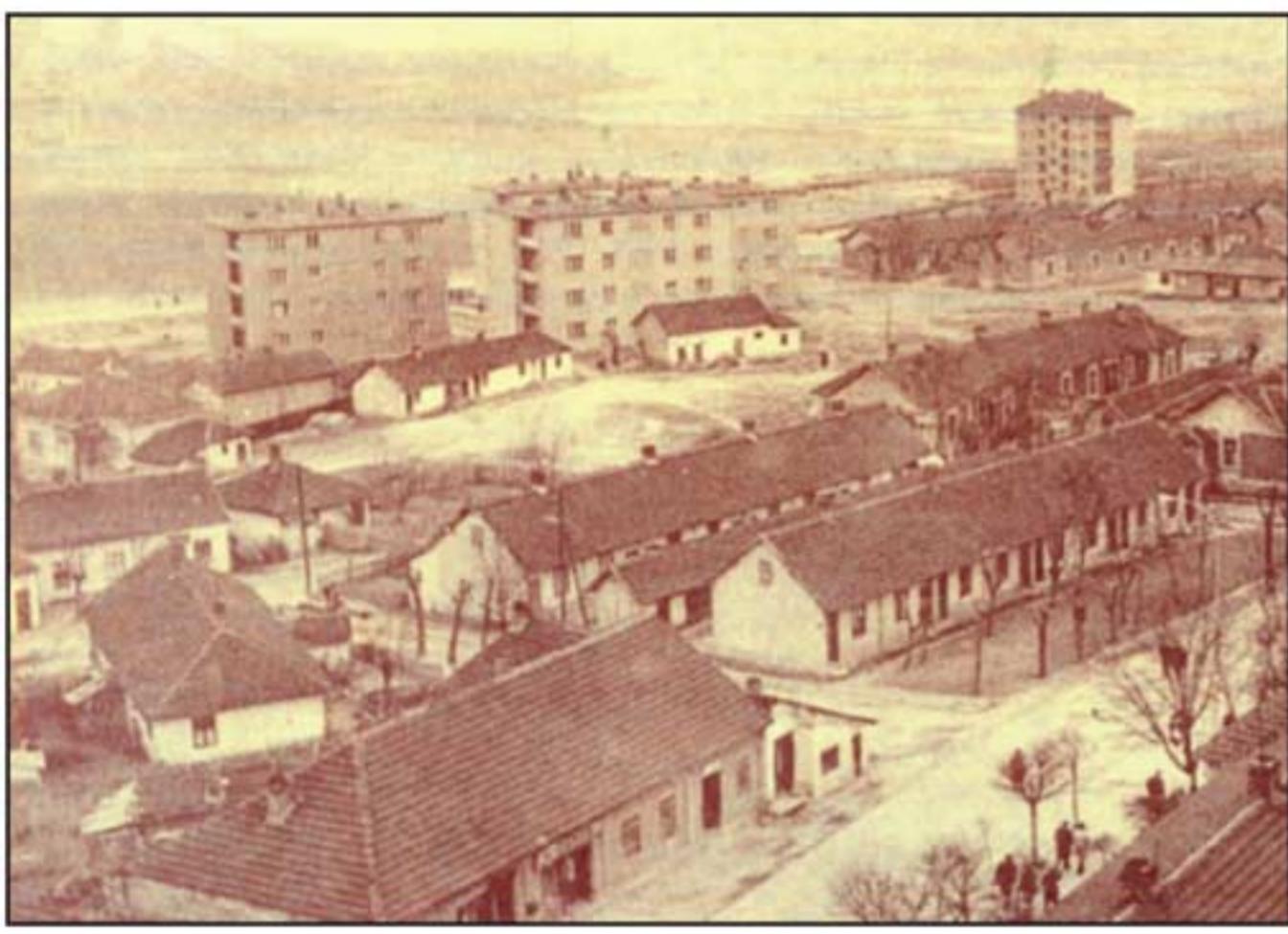
Зрелом интерпретацијом одломака из текстова о „Колективу“, објављених у пригодном додатку поводом јубилеја **Симонида Гаврић** из Центра за културу учинила је уверљивим „контакт“ са минулим временима. У додатку су своје виђење листа, његове мисије и домета изнели **Мома Јовановић**, коме је уручена и скромна награда за полувековну читалачку верност, борски књижевник **Радиша Драгићевић**, дугогодишњи директор Басена **Божин Јовановић** и један од успешнијих директора ШРИФ-а **Миодраг Ђурђевић**.

Љ. Алексић

Друштвена хроника

Испит

На улици, у позоришту или биоскопској дворани, у кафани, пред разним шалтерима и тако даље, и тако даље – човек свакодневно полаже испит из читавог низа предмета. То су уљудност, пристојност, увиђавност, једном речју понашање. Доиста, није неважно да ли неко увиђа потребу ускраћивања самоме себи чак помисли на поступак који би могао сметати другоме, познатом или непознатом.

У густом сплету тих не баш тако беззначајних згода и незгода оне “приредбске” заузимају посебно место. Када би се забележило све што се на борским приредбама додели, био би то поучан и занимљив материјал. И веома разноврстан. Све ово дољно ће да илуструје само један пример, боље рећи последњи случај који се доделио на приредби која је одржана у понедељак у Дому културе.

Карте за вече народне и забавне музике пуштене су биле у продају неколико дана раније, и то онолики број колико је места било у сали. Све су биле распродате. Један број љубитеља ове музике остао је без карата. Ипак сви су они дошли на приредбу. Многи од ових имали су фалсификоване карте и сви су хтели пошто-пото да уђу у салу. Покушај једног јединог! Редара да их спречи није успео. Одвалили су врата и упали унутра. Ство-

рене је таква гужва и пометња не само у Сали већ и у ходнику да су грађани са улазницама били принуђени да се враћају кући.

“Љубитељи“ забавне музике без карата стално су придолазили и пунили салу и ходник. Кад је почeo програм дошло је до френетичног звијдања, подврскивања и скакања да је то личило на све друго само не на културно забавну приредбу. У борби за седишта жене и деца падали су пред налетом оних који су на приредбу дошли без карата. Многе жене разбарашене косе и поцепаних хаљина настојале су да се извuku из ове несносне гужве, али им то није успевало.

Крајни биланс свега овога могао се видети тек сутрадан. Гомила поломљених столица, разбијено зидно огледало у ходнику, одваљена врата, а пулт од гардеробе био је смрвљен као орахова љуска.

Речита је ова сцена. Она оптужује, убедљиво, са непобитном аргументацијом не само ове обесне младиће којих је, узгреша речено, било и из редова средњошколске омладине, већ и организатора ове приредбе. И једни и други су те вечери полагали испит. Први из понашања и пристојности, други из организације приредба и добили потпуно заједну оцену: јединицу.

(Колектив, Број 5, 6 фебруар 1959 године)

Укрштене речи

1	2	3	4	5		6	■	7	8	9	10	11	12	13
14						■	15	16						
17					■	18			■	19				
20			■	21				■	22			■	23	
■	■	24	25				■	26			■	27	■	■
28	29	■	30			■	31			■	32	33	34	
35	36				■	37			■	38				
39				40					■	41				
42						■	43							

ВОДОРАВНО: 1. Погон РББ-а за производњу креча, 7. Фабрика за производњу кокса, 14. Јорданска лука на Црвеном мору, 15. Крајни назив за погон РББ-а “Површински кон Велики Кривељ“, 17. Закошени квадрат, 18. Плетеница, 19. Део пута, ruta, 20. Име наше глумице Рас, 21. Наш песник, Васко, 22. Наш град, седиште РТБ-а, 23. Прво и осмо слово азбуке, 24. Врста оруђа за дубљење (мн.), 26. Острво код Задра, 28. 26. и 24. слово азбуке, 30. Коњски покривач, 31. Град у Италији на Јадрану, 32. Ивица, окрајак, 35. Метални круг на бурету, 37. Место код Цеља, 38. Погон РББ-а, 39. Погон РББ-а за ПМС, 41. Финалини производ РТБ-а, 42. Наш глумац, Срђан, 43. Крајни назив за погон РББ-а “Истражни радови“.

УСПРАВНО: 1. Захарије одмила, 2. Стара мера за течност, 3. Инсекти штеточине, 4. Рудник бакра Бор (скр.), 5. Ад акта (скр.), 6. Тим, 7. Ознака за кило-

паскал, 8. Одбојкашки клуб (скр.), 9. Потомци шпанаца у Јужној Америци, 10. Острво у Персијском заливу, 11. Име глумице Гарднер, 12. Индустриска биљка, 13. Словеначки композитор и планиндар, Јакоб, 16. Стара мера за тежину, 18. Висинска тачка, 21. Крајни назив за погон РББ-а у Д. Б. Реци, 22. Име нашег глумца Тодоровића, 25. Стари жичани музички инструмент, 26. Мађарски песник, Емил, 27. Пантљика, врпца, 28. Холандски писац, Питер, 29. Место код Цетиња, 31. Битка, 33. Место у Истри, 34. Плитка стајаћа вода (мн.), 36. Циганин, 37. Име шведске глумице Улман, 38. Бес, срџба, 40. Симбол кобалта, 41. Бруто тежина (скр.).

Крста Иванов

Tinapobar, Нетпаре,
Ogipy, Јока, Јана, Џорданја, Гарф,
акј, Мјетра, Мјетар, xy, ама, Бап, py6,
рома, кокапа, Акада, Кон Кипреј,
рпабе, кокапа, Јира, Ера, Тона, Доп,

ПЕМЕРЕ - BOJOVARHO: 3a.

In memoriam

Негошев Живковић (1937 – 2007)

Двадесет седмог новембра, у 71. години живота, изненада је преминуо, а 29. сакривен на Новом гробљу у Бору, Негошев Живковић, дугогодишњи руководилац Ливнице бакра и бакарних легура и помоћник директора ТИР-а за развој и инвестиције.

Негошев је рођен 6. новембра 1937. године у Новом Селу подно Копаоника где завршава основну школу. Потом одлази у

Сmederevo на ливачки занат и завршава средњу техничку школу. Одатле долази у Бор, уписује Рударско-металуршки факултет, смештен у прејадивачка металургија. Године 1967. први у генерацији стиже до инжењерске дипломе и остаје на Факултету као асистент за ливарство.

У РТБ прелази 1973. Најпре у Ливници ФОД-а, затим у Ливници арматура Истра Кула. Од 1975. је технички руководилац Ливнице бакра и бакарних легура и на том месту остаје до 1981. када преузима дужност њеног управника и обавља је све до 1992. године. Тада одлази на место помоћника директора за развој и инвестиције ТИР-а, где остаје до пензионисања 2001. године.

Као угледни привредник и хуманиста оставио је трага на многим пословима модернизације ливарства: Нова ливница, Ливница фазонских одливака и Ливница арматура. За дугогодишњи рад у погонима РТБ-а најдуживан је многим признањима и наградама, а добитник је и Октобарске награде града Бора.

НОВОСТИ

ПРИПРЕМА: ЉУБИША АЛЕКСИЋ

Благи опоравак цена бакра

ЛОНДОН. – На светским робним берзама бележи се умерен опоравак цена бакра, делом као последица обновљеног интересовања инвеститора за тржиште обојених метала у целини.

Терминска цена бакра за тромесечну испоруку на Лондонској берзи метала (ЛМЕ) порасла је - према писању „Политике“ 29. новембра - за 55 долара, на 6.600 долара по тони. На робној берзи у Њујорку цена либре (453 грама) „црвеног“ метала повећана је за 3,2 одсто, на 3,02 долара.

Аналитичари указују да је раст цена последица обимније куповине, јер су трговци претходно настојали да искористе предност низких цена бакра.

Стижу штедљиве сијалице

За уредне платише електричне енергије Електропривреда Србије је припремила поклон: до краја децембра штедљиве сијалице ће стићи на адресе 60.000 домаћинстава која буду „изабрали“ рачунари у месним електродистрибуцијама. Вредност овог поклона је око 50 милиона динара.

Како сазнајемо, такође из „Политике“, посреди су две флуоресцентне сијалице које троше пет пута мање енергије, притом имајући исту јачину осветљености. Дирекција ЕПС-а за дистрибуцију електричне енергије најпре ће сијалице поделити дистрибуцијама сразмерно броју потрошача у категорији „домаћинства“. Ове сијалице имају снагу од 20 вати и замењују оне уобичајене од 100 вати.

Из старог албума

Којотске рупе убрзали радове

На коти 620 – највишој тачки површинског копа, на бруду званом Швајц, крајем 1958. године, почело је откривање руде у Руднику бакра Мајданпек, и то багером добијеним из Бора и алатима употребљаваним у старој мајданпечкој јами. Да би се, у одсуству високопродуктивних багера, убрзали радови на платоу за примарно дробљење будућег рудника, коришћено је искуство рудара истражних радова. Примењивана је стара рударска метода за површинско откопавање чудног назива "Coyote holes", што у преводу значи – којотске рупе. Састоји се из низа хоризонталних поткопа на нивоу будућег платоа, из којих се на одређеном растојању ураде вертикални ускопи (окна) до површине терена. На врху окана се бушењем обичним бушаћим чекићима и минирањем материјал обара у окно. На дну окна је постављен посебан "шут", као код јамских метода откопавања руде, који контролисано испушта материјал у вагонете и њима их извози до места депоновања. Обарањем материјала у сваком окну се ствара левак који се овим радовима спушта све док се не стигне до дна окна. Веома једноставно, са малом употребом лопате, али и веома продуктивно.

На снимку из старог албума – површински коп на Јужном ревири 1961. године.

J. C.

Признање „Колективу“ за допринос привредном новинарству

Велика повеља УНС-а

Удружење новинара Србије доделило је најстаријем привредном листу у земљи Велику повељу УНС-а поводом 60 година непрекидног излажења. Уручујући повељу в.д. главној и одговорној уредници „Колективе“ **Јасмини Станојевић**, члан управе УНС-а **Јованка Станојевић** је то образложила „доприносом тзв. привредном новинарству без кога се није могло, не може се и неће моћи ни у будуће“. Притом је подсетила да су се многи новинари са ових простора латили овог одговорног и незахвалног посла управе „пелцован“ оним што је стизало са страница овога листа.

- Видећемо шта доноси приватизација. Ваша судбина је негде записана, вероватно у рукама Аустријанаца или Руса - поручила је двочланој редакцији Јованка Станојевић. - Тренутак за новинаре и новинарство је комплексан, али ми се чини, на основу оног што је овде речено, да се „Колектив“ припрема за будућност. Видим да лист има модерну визуелну идентификацију, а претпостављам да ће време донети још новина електронског новинарства, што гарантује неку перспективу.

Љ. Алексић

Изложба фотографија из богате архиве „Колективе“

Индустријски блуз

БИБЛИОТЕКА. - Један од сегмената обележавања шест деценија непрекидног излажења листа „Колектив“, 1. новембра у Народној библиотеци, била је изложба старијих фотографија коју је аутор **Драган Стојменовић** називао Индустриски блуз. У питању је избор из око 4.000 негатива - што је око 150.000 фотографија - које су, од 1950. до 2006. године, превасходно сачинили фотопротери листа: **Драгољуб Митић, Бајрам Салијевић и Љубомир Марков**.

Негативи и фотографије се сада чувају у Завичајном одељењу Библиотеке и улазе у шири концепт дигитализације некњижне грађе упућен Министарству културе. Једномесечни живот ове изложбе био је замишљен уз циклус трибина које ће омогућити суграђанима да употребе легенде тиме што ће препознавати објекте, догађаје, личности са снимака. Такав пилот-пројекат ће обогатити фонд Завичајног одељења, а Библиотека се овим захвалила „Колективу“ на указаном поверењу.

На снимку Мома Јовановић, највернији читалац нашег листа, разгледа фотографије које данас можда једино он може да "дешифрује".

Љ. Алексић